

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
48/18. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2018. április 17.

A C-441/17. sz. ügyben hozott ítélet
Bizottság kontra Lengyelország (Białowieża-erdő)

A Lengyel Köztársaság által a Puszcza Białowieška Natura 2000 területtel kapcsolatban elfogadott erdőgazdálkodási műveletek sértik az uniós jogot

E műveletek végrehajtása ugyanis e terület egy részének eltűnéséhez vezet

A Bizottság 2007-ben, az élőhelyvédelmi irányelvvel¹ összhangban jóváhagyta a különösen a białowiežai, a browski és a hajnowkai három erdőkerületet magában foglaló Puszcza Białowieška Natura 2000 terület „közösségi jelentőségű természeti területnek” való kijelölését, tekintettel arra, hogy e terület természetes élőhelyeknek, továbbá bizonyos állat- és madárfajok élőhelyeinek ad otthont, amelyek védelme elsődleges fontosságú. Ez a terület emellett a madárvédelmi irányelvvel² összhangban kijelölt „különleges védelmi területnek” minősül. A Puszcza Białowieška Natura 2000 terület a Bizottság szerint Európa legjobb állapotban megőrzött természetes erdőinek egyike, amelyet a nagy mennyiségben előforduló öreg, köztük százévesnél idősebb fák és száradékok jellemeznek.

A betűzőszű³ folyamatos elterjedése miatt a lengyel környezetvédelmi miniszter 2016-ban kizárólag a białowiežai erdőkerületben engedélyezte a fakitermelés mintegy megháromszorozását a 2012 és 2021 közötti időszakban, továbbá a gazdálkodási beavatkozások alól eddig kivont területeken olyan aktív erdőgazdálkodási intézkedések meghozatalát, mint az egészségügyi fakitermelés, újraerdősítés és felújító vágás. Ezt követően, 2017-ben az erdészeti hivatal főigazgatója meghozta mindhárom, a białowiežai, a browski és a hajnowkai erdőkerület vonatkozásában „az erdőkerületek faállományának valamennyi korcsoportjában a betűzőszű által megtámadott fák kivágásáról, valamint a közbiztonságot veszélyeztető és erdőtűz veszélyét hordozó fák begyűjtéséről [...]” szóló 51. sz. határozatot. Ezáltal gondoskodtak a száraz fák és a betűzőszű által megtámadott fák eltávolításáról e három erdőkerületben, hozzávetőleg 34 000 hektáros zónában; míg a Puszcza Białowieška Natura 2000 terület 63 147 hektár.

A Bizottság, mivel úgy vélte, hogy a lengyel hatóságok nem bizonyosodtak meg arról, hogy ezen erdőgazdálkodási intézkedések nem befolyásolják hátrányosan a Białowieška Natura 2000 terület épségét, 2017. július 20-án keresetet nyújtott be, amellyel annak megállapítását kérte, hogy Lengyelország nem teljesítette az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelvből⁴ eredő kötelezettségeit.

A Bíróság a mai napon kihirdetett ítéletében megállapítja, hogy Lengyelország megsértette az ezen irányelvekből eredő kötelezettségeit.

¹ A legutóbb a 2013. május 13-i 2013/17/EU tanácsi irányelvvel (HL 2013. L 158, 193. o.) módosított, a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 206., 7. o., magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.).

² A 2013/17 irányelvvel módosított, a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2010. L 20., 7. o.)

³ Egy olyan rovarfajról, kártevő bogárról van szó, amely különösen a lucfenyőket lepi el.

⁴ Ezenkívül a Bizottság annak elrendelését kérte a Bíróságtól, hogy Lengyelország a Bíróságnak az ügy érdemében történő ítélethozataláig szüntesse be – kivéve, ha ez veszélyt jelent a közbiztonságra – a bizonyos élőhelyeken és erdőállományokban folytatott aktív erdőgazdálkodási műveleteket, továbbá hagyja abba a több mint százéves holt lucfenyők eltávolítását és a fák kivágását, amely műveleteket a fakitermelés növelése érdekében folytatnak Puszcza Białowieška területen. A Bizottság a kérelmet kiegészítette azzal, hogy a Bíróság kötelezze Lengyelországot kényszerítő bírság fizetésére, ha e tagállam nem tenne eleget az eljárásban vele szemben előírt kötelezettségeknek. A Bíróság 2017. november 20-i végzésével e kérelemnek helyt adott (lásd: [122/17. sz. sajtóközlemény](#)).

Legelőször is arra emlékeztet, hogy az élőhelyvédelmi irányelv a tagállamokkal szemben egy sor egyedi kötelezettséget és eljárást állapít meg azzal a céllal, hogy biztosítsa az uniós jelentőségű természetes élőhelyek, valamint vadon élő állat- és növényfajok kedvező védeltségi állapotának fenntartását, illetve adott esetben annak helyreállítását ugyanezen irányelv általánosabb céljának megvalósítása érdekében, amely az irányelv értelmében védett területek tekintetében magas szintű környezetvédelem biztosítása. Így valamely terv vagy projekt csak azzal a feltétellel hagyható jóvá, ha a hatáskörrel rendelkező hatóságok a projekt kivitelezését engedélyező határozat meghozatalának időpontjában megbizonyosodtak arról, hogy az nem jár az érintett terület épségét veszélyeztető tartós káros hatásokkal. Márpedig a Bíróság a jelen ügyben megállapítja, hogy a lengyel hatóságok – mivel nem rendelkeztek valamennyi releváns adattal a szóban forgó aktív erdőgazdálkodási műveletek Puszcza Białowieska Natura 2000 terület épségére gyakorolt hatásainak vizsgálatához – a 2016. évi határozat és az 51. sz. határozat elfogadása előtt nem végeztek megfelelő hatásvizsgálatot, és ezért megsértették az élőhelyvédelmi irányelvből eredő kötelezettségüket. A Bíróság e tekintetben kiemeli, hogy a lengyel hatóságok által 2015-ben végzett hatásvizsgálat⁵ nem tudott minden tudományos kételyt eloszlatni a 2016. évi határozat Puszcza Białowieska Natura 2000 területre gyakorolt káros hatásait illetően.

A Bíróság ezt követően megvizsgálja, hogy a szóban forgó aktív erdőgazdálkodási műveletek alkalmasak-e arra, hogy káros hatásokkal járjanak a Puszcza Białowieska Natura 2000 területen védett élőhelyekre és fajokra nézve, és ennél fogva hátrányosan befolyásolják e terület épségét. E tekintetben megállapítja, hogy a vitatott határozatok nem tartalmaznak korlátozásokat a fák életkorára vagy az említett műveletekkel érintett erdei faállományokra vonatkozóan, és különösen nem tartalmaznak korlátozásokat azon élőhely alapján, ahol azok találhatóak. E határozatok továbbá lehetővé teszik a fák „közbiztonsági” okokból történő kivágását, annak a legcsekélyebb pontosítása nélkül, hogy milyen konkrét feltételek igazolják az ilyen indokkal történő kivágást. A Bíróság szerint a Lengyel Köztársaság által kifejtett érvelés alapján nem tekinthető úgy, hogy a szóban forgó aktív erdőgazdálkodási műveletek igazolhatók a betűzőszű elterjedése megakadályozásának szükségességével.

Ezen túlmenően a Bíróság megállapítja, hogy a szóban forgó aktív erdőgazdálkodási műveletek végrehajtása a Puszcza Białowieska Natura 2000 terület egy részének eltűnését eredményezi. Az ilyen intézkedések tehát – Lengyelország állításával szemben – nem minősülhetnek az e terület megőrzését biztosító intézkedéseknek. A Bíróság ezzel összefüggésben kiemeli, hogy a 2015. évi gazdálkodási tervben⁶ a betűzőszűt nem jelölték meg a Puszcza Białowieska Natura 2000 terület épségét fenyegető potenciális veszélyként, hanem épp ellenkezőleg, a betűzőszű által megtámadott, több mint 100 éves lucfenyők és fenyők eltávolítását jelölte meg e terv potenciális veszélyként.

Végül a Bíróság rámutat arra, hogy a 2016. évi határozat és az 51. sz. határozat elkerülhetetlenül egyes kéregrágó bogarak szaporodási és pihenőhelyeik károsítását vagy elpusztítását eredményezi, amelyeket az élőhelyvédelmi irányelv uniós jelentőségű, szigorú védelmet igénylő fajokként védelemben részesít.

A madárvédelmi irányelvet illetően a Bíróság megállapítja, hogy az kötelezi a tagállamokat arra, hogy hozzák a szükséges intézkedéseket a természetes állapotban valamennyi vadon élő madárfaj általános védelmi rendszerének kialakításához. Ezen irányelv különösen tiltja az érintett fajok fészkeinek és tojásainak szándékos elpusztítását vagy károsítását, fészkeik e helyekről való eltávolítását és szándékos zavarásukat (különösen a párzási, költési és fiókanevelési időszakban), amennyiben a zavarás jelentős hatással jár az irányelv céljai szempontjából. A Bíróság e tekintetben megállapítja, hogy a vitatott határozatok, amelyek végrehajtása elkerülhetetlenül az érintett madárfajok a párzási, költő- vagy pihenőhelyeinek károsítását vagy elpusztítását

⁵ A tervezett intézkedéseknek a Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (az erdészeti hivatal białystoki regionális igazgatósága, Lengyelország) által 2015-ben végzett környezeti hatásvizsgálata.

⁶ A 2015. november 6-án a Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku (białystoki regionális környezetvédelmi igazgató, Lengyelország) által elfogadott Plan Zadań Ochronnych (gazdálkodási terv) rögzíti a védelmi célokat, és meghatározza a Puszcza Białowieska Natura 2000 természeti területre vonatkozó védelmi intézkedéseket a białowieżai, a browski és a hajnowkai három erdőkerület területe tekintetében.

eredményezné, nem tartalmaz konkrét és egyedi védelmi intézkedéseket, amelyek lehetővé tennék azt, hogy kizárják e határozatok alkalmazási köre alól e madarak életének és lakóhelyének szándékos megsértését, mind pedig azt, hogy biztosítsák a fent említett tilalmak hatékony tiszteletben tartását.

Következésképpen a Bíróság egészében helyt ad a Bizottság által indított keresetnek.

EMLÉKEZTETŐ: Az uniós jogból eredő kötelezettségeit nem teljesítő tagállam ellen irányuló kötelezettségszegési eljárást a Bizottság vagy más tagállam indíthatja meg. Ha a Bíróság megállapítja a kötelezettségszegést, az érintett tagállamnak a lehető leghamarabb teljesítenie kell az ítéletben foglaltakat. Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a tagállam nem teljesítette az ítéletben foglaltakat, újabb, pénzügyi szankciók kiszabására irányuló keresetet indíthat. Mindazonáltal, amennyiben a tagállam nem tett eleget a valamely irányelv átültetésére elfogadott intézkedései Bizottságnak történő bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, a Bíróság a Bizottság indítványa alapján már az első ítéletben szankciókat alkalmazhat.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106